

PAQUITA VIÑETA I ORTIGUÉS

Història d'una colònia tèxtil: La Farga de Bebié

Impremta Offset Bonet SL, Ripoll, 2002

El llibre és una recopilació exhaustiva de dades sobre el complex fabril més conegut pel nom que figura en el títol de l'obra que pel nom oficial o legal: Edmundo Bebié SA.

El contingut no es limita només a la "història" com anuncia modestament el títol. En el context històric, el relat es remunta als antecedents del contorn natural del paratge; el riu Ter —que en un curiós meandre conforma la minúscula península on s'ubiquen la major part de les instal·lacions— és descrit des del seu naixement, amb especial atenció al salt d'aigua aprofitat per a la indústria tèxtil historiada. L'autora, però, deixa també constància de les diverses aplicacions industrials anteriors nascudes de l'aprofitament hidràulic del propi salt, encadenant-les fins arribar a la instal·lació de la filatura tèxtil objecte de l'estudi.

Enllà de les dades purament històriques, Paquita Viñeta fa un repàs precís de molts altres aspectes, amb especial incidència en el procés industrial de la filatura en l'època de l'inici i dels primers anys següents, i de l'organització d'aquest procés en les diverses etapes de transformació a què és sotmesa la floca de cotó fins a obtenir els fils de les diverses qualitats i gruixàries, i les distintes presentacions comercials, madeixes, rodets..., que es donen als fils un cop acabats.

Si considerem que aquest procés és vàlid per a tota la indústria tèxtil del nostre país, ens trobem amb un document valuós que deixa constància ben detallada d'una etapa de l'evolució d'aquesta manufactura des dels inicis de l'època industrial fins a les dècades del darrer quart del segle XX, quan l'automatització dels processos va transformar radicalment la indústria i el seu entorn social, transformació de la qual el signe més transcendent va ser la reducció radical del personal que hi treballava.

Amb la minuciosa redacció del llibre, l'autora, de manera indirecta, ens subministra proves evidents d'aquesta conseqüència negativa de l'automatització, amb les fotografies i metòdiques llistes de grups d'empleats que il·lustren el llibre. Gran part d'aquest personal tenia el domicili a la colònia, de la qual l'autora també n'especifica les diverses etapes de construcció, des de les primeres, simultànies a l'inici de l'activitat de la fàbrica. Fàbrica i colònia es desenvolupen en un procés paral·lel. El creixement de la fàbrica comporta el

de la colònia, i el de la colònia la multiplicació dels serveis que s'ofereixen als seus residents. La colònia tendeix a l'autosuficiència en el sentit que als que hi habiten no els calgui desplaçar-se a altres centres de població per obtenir tot allò que fa falta a ells i a la comunitat: esports, cinema, escoles, església, bombers...

La meticulositat de l'autora pel que fa a la recerca i compilació de documents la porta a oferir dades curioses com pot ser el "Reglament" dels llogaters dels habitatges de la colònia, l'arbre genealògic dels fundadors o, fins i tot, un inventari del material de l'escola.

És normal, doncs, que al llarg del llibre trobem molts paràgrafs que respiren la nostàlgia pròpia de qui evoca records que marquen una llarga i intensa etapa de la seva vida.

Al marge, però, de la vivència personal, l'obra no és tan sols una crònica ben documentada de La Farga de Bebié, sinó que tot el contingut, tret del més específic i personal de La Farga, pot fer-se extensiu als molts binomis fàbrica-colònia que al llarg del riu del nostre país, sobretot a les conques del Ter i del Llobregat, van marcar una etapa crucial i característica en el desenvolupament industrial de Catalunya.

El llibre està escrit amb un llenguatge senzill i entenedor, i té la virtut, que sovint es troba a faltar en obres del mateix caràcter, de parlar de la gent sense enaltir desmesuradament la personalitat de propietaris o de directius, cosa que, tot i que no ho pugui semblar, dóna una dimensió més qualificada a l'obra.

Xavier Anton i Bofill

